

EL GONG

LUDMILLA LACUEVA CANUT
Esriptora

Luis Mariano a Andorra

Possiblement, el nom de Mariano Eusebio González Garcia no us digui res, però si diem Luis Mariano segur que us vindrà a la ment algun fragment de les seves operetes més conegudes, com *La belle de Cadix*, *Violetes imperials* o *Le Chanteur de Mexico*.

El rei de la cançó d'opereta, nascut a Irun el 1914 i que va triomfar a França –on la seva família s'havia refugiat en iniciar-se la Guerra Civil espanyola–, va delitar el públic andorrà el 1961. La cita va tenir lloc el dia de la inauguració de la plaça de toros Monumental d'Escaldes, condicionada especialment per aquest esdeveniment com a escenari de *music hall*. Segons explica el diari *L'Indépendant* en la seva edició del 23 de maig de 1961, l'espectacle va començar a les 22.30 amb l'assistència d'un públic nombrós. Abans, però, apareix en escena l'humorista André Daick. El seguirà Maria Monclar, nascuda a Avinyó: el periodista troba que algunes notes fan mal a l'oida, i diu que té una veu maca, però no sempre harmonitzada. Luis Mariano es fa esperar i Tony Pardina i Nicole Martin, que havien estat membres de la famosa companyia de ballet del marquès de Cuevas, surten a ballar en un escenari certament limitat d'espai. Fins i tot, hi actua el polifacètic Léo Champion, que no sembla del gust del públic.

I, finalment, passada la mitjanit, apareix Luis Mariano amb un gran somriure i el pentinat impecable –tal com remarca el diari. El periodista critica del cantant que fa anar les mans com un ventilador, però reconeix que té una veu particularment

brillant i una presència que omple l'escenari i que canta en castellà i francès. Malgrat l'escalfor del públic, la vetllada ha esdevingut ben fresca en aquell mes de maig i el concert arriba al seu final. Calia deixar pas al campionat de *catch* que tindria lloc l'endemà en aquell mateix indret.

La plaça de toros d'Escaldes, la més alta d'Europa, va ser un bon reclam turístic per als visitants, sobretot francesos, que gaudien de corrides d'allò més exòtiques. Era una cita obligada per als estiuejants que gaudien amb aquelles tardes folklòriques i que

Va actuar el 23 de maig de 1961 en la inauguració de la Monumental

s'emportaven a casa com a record pòsters amb dibuixos de toreros i el seu propi nom marcat. La celebració del 14 juliol era un dels moments àlgids de la temporada, amb la vinguda de grans toreros, com *El Cordobés*, Cesar Girón i Palomo Linares, que hi van fer cap el 1969. En el transcurs d'aquells anys, també hi van actuar cantants de la talla de Gilbert Beaud, Les compagnons de la chanson, Johnnie Halliday i Dalida. En fi, un bon plantell de joves artistes francesos que comptaven amb l'admiració dels seus seguidors.

Una època desapareguda que, com cantava Luis Mariano, "la Belle de Cadix est partie un beaujour. La Belle de Cadix est partie sans retour!".